

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพธุรกิจหนังสือและสิ่งพิมพ์ อาชีพนักแปล

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพธุรกิจหนังสือและสิ่งพิมพ์ อาชีพนักแปล

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

มาตรฐานอาชีพนักแปลวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนาบุคลากรในกลุ่มอาชีพ ให้มีสมรรถนะตรงความต้องการของผู้ว่าจ้าง ในการแปลและถ่ายทอดสารของต้นฉบับหนังสือและสิ่งพิมพ์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผ่านกระบวนการปฏิบัติการแปลอย่างมีระบบ มีความรู้และทักษะด้านภาษาต้นฉบับแปล (ภาษาอังกฤษ) และภาษาฉบับแปล (ภาษาไทย) รวมถึงความรู้และทักษะด้านการเขียน ในระดับดีมาก เพื่อสื่อและถ่ายทอดความหมายให้ตรงกันของทั้งสองภาษาให้มากที่สุด ให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและอาเซียน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ครั้งที่ 1

6. ครั้งที่

การทบทวนการเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ และการกำหนดหลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพธุรกิจหนังสือและสิ่งพิมพ์

อาชีพนักแปล ระดับ 6

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
20303	วิพากษ์งานแปล

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพธุรกิจหนังสือและสิ่งพิมพ์ อาชีพนักแปล ระดับ 6

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

สามารถปฏิบัติงานด้านการแปลได้ทุกขั้นตอนตั้งแต่ การรับความต้องการผลิตงานแปล บริหารจัดการงานแปล ผลิตงานแปล และตรวจแก้งานแปลจนถึงขั้นส่งมอบงานแปลได้ทั้งกระบวนการ ผู้ผ่านการประเมินคุณวุฒิอาชีพนักแปล ระดับสูง ชั้น 6 จะต้องผ่านการประเมิน 1 หน่วยสมรรถนะ ได้แก่ วิเคราะห์งานแปล

โดยในหน่วยสมรรถนะแปลงานนั้น นักแปลระดับสูงจะต้องวิพากษ์งานแปลสารคดี (Non-fiction) และ/หรือ บันเทิงคดี (Fiction) ที่มีเนื้อหาซับซ้อนมากได้ มีความชำนาญในการวิพากษ์งานแปลงานเฉพาะทางหรือทางด้านเทคนิคในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างสูง

ต้องใช้ความรู้เรื่องหลักการวิพากษ์งานแปลและความรู้ทางภาษาศาสตร์ (Linguistics) และศิลปะการใช้ภาษา (Arts of Language) อย่างลึกซึ้ง ผลงานการแปลต้องมีความถูกต้อง สละสลวยมีความละเอียดรอบคอบ เลือกใช้คำและตัวสะกดถูกต้องไม่มีข้อผิดพลาด

ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในกลุ่มวิชาชีพในด้านประสบการณ์ที่แสดงออกในการทำงานและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ ต่อเนื่องใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม มีวินัย ทำงานตรงต่อเวลา ยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น มีจริยธรรม รักษาความลับของงาน ยอมรับข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข ผู้ที่จะผ่านคุณวุฒิอาชีพนักแปลระดับสูง ยังต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะในทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การเรียนรู้และปรับปรุงคุณภาพการทำงาน จัดลำดับความสำคัญในการทำงานก่อนและหลัง ขำนาญการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนมีอุปนิสัยการค้นคว้าข้อมูลอย่างต่อเนื่อง สามารถวิจารณ์ สานิต ถ่ายทอด บรรยาย ให้การอบรม

องค์ความรู้หรือประสบการณ์วิชาชีพด้านการแปลให้แก่นักแปลรุ่นหลังได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. กรณีเป็นผู้ที่ผ่านคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแปล ระดับ 5 ที่ยังไม่หมดอายุ จะต้องมีผลงานแปล ไม่น้อยกว่า 450,000 คำ โดยนับคำจากต้นฉบับการแปลหลังจากได้รับการรับรองคุณวุฒิระดับ 5 และผ่านการสัมมนา อบรม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแปลมาไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง (รวมหลักสูตรการใช้เครื่องมือช่วยแปล) นับหลังจากได้รับการรับรองคุณวุฒิระดับ 5 และ เป็นผู้สอน/วิทยากรให้ความรู้ด้านการแปลไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง
2. กรณีที่ไม่เคยได้รับการรับรองคุณวุฒิ ระดับ 5 ต้องผ่านการสัมมนา อบรม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแปลมาไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง (รวมหลักสูตรการใช้เครื่องมือช่วยแปล) และมีผลงานแปลทั่วไปอย่างน้อย 900,000 คำ และ เป็นผู้สอน/วิทยากรให้ความรู้ด้านการแปลไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง
3. กรณีที่ไม่เคยได้รับการรับรองคุณวุฒิ ระดับ 5 ต้องผ่านการสัมมนา อบรม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแปลมาไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง (รวมหลักสูตรการใช้เครื่องมือช่วยแปล) และเป็นผู้ทำงานสอนหรือเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการแปล ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง และมีผลงานแปลทั่วไปอย่างน้อย 300,000 คำ

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

1. หนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ มีอายุ 3 ปี ผู้ประสงค์ต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพแจ้งความประสงค์ต่อองค์กรรับรองขอต่ออายุโดยแสดงหลักฐานการทำงานในอาชีพ ระยะเวลา 3 ปี พร้อมแสดงหลักฐานการอบรมที่เกี่ยวกับการแปล ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง หรือเป็นวิทยากร ไม่น้อยกว่า 9 ชั่วโมง
2. หากไม่สามารถแสดงหลักฐานตามข้อ 1. หรือหนังสือรับรองฯ หมดอายุ จะต้องประเมินทุกหน่วยสมรรถนะ

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษและภาษาไทยดีมาก และมีความสนใจด้านงานแปล

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

20303 วิชาช่างงานแปล

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 16/09/2564

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เป็นผู้นำในธุรกิจหนังสือและสิ่งพิมพ์ในระดับชาติและอาเซียน	20	ปฏิบัติงานแปลให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานอาชีพ	203	ประเมินงานแปล

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ชี้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 16/09/2564

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
203	ประเมินงานแปล	20303	วิพากษ์งานแปล	20303.01	บรรณาธิกรงานแปลผู้อื่น
				20303.02	ถ่ายทอดการแปล

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 20303
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ วิชาภาษาอังกฤษแปล
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2564

4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

2643 นักแปล ล่าม และนักภาษาศาสตร์อื่นๆ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

เป็นผู้ที่สามารถบรรณาธิกรและวิจารณ์งานฉบับแปลทั้งของตนเองและเล่มอื่น ๆ ได้อย่างละเอียดรอบคอบ และถูกต้อง
ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ เช่น สาธิต อบรม บรรยาย สอน เกี่ยวกับด้านการแปลเพื่อเป็นวิทยาทานต่อวิชาชีพและนักแปลรุ่นต่อ ๆ ไป

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษและภาษาไทยดีมาก และมีความสนใจด้านงานแปล

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
20303.01 บรรณาธิกรงานแปลผู้อื่น	1.1 ตรวจสอบต้นฉบับงานแปลเล่มอื่น ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ 1.2 ระบุข้อผิดพลาด เพื่อแก้ไข และขีดเลาภาษาของต้นฉบับแปลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	ข้อสอบข้อเขียน การสังเกตการณ์ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน การประเมินด้วยบุคคลที่ 3 การสัมภาษณ์
20303.02 ถ่ายทอดการแปล	2.1 ถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ด้านงานแปลให้นักแปล รุ่นหลังอย่างถูกต้องและเหมาะสม 2.2 อบรม สาธิต สอน วิธีการแปลให้กับนักแปลรุ่นหลังอย่างถูกต้องเหมาะสม	ข้อสอบข้อเขียน การสังเกตการณ์ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน การประเมินด้วยบุคคลที่ 3 การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ไม่มี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. สามารถตรวจสอบงานแปลขั้นสุดท้ายอย่างละเอียดรอบคอบ
2. สามารถชี้แนะทางเพื่อปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องของงานแปล ให้ถูกต้องเหมาะสม
3. สามารถให้คำแนะนำเทคนิค วิธีการแปลที่ถูกต้อง แก่ผู้แปลงาน ที่ถูกต้อง
4. สามารถเสวนา อบรม สอน เพื่อถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์การทำงานแปล แก่บุคลากรในวิชาชีพนักแปลหรือผู้สนใจทั่วไป
5. สามารถช่วยพัฒนา ส่งเสริม นักแปลรุ่นหลังให้มีคุณภาพ ถูกต้องเหมาะสม

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักและการใช้ภาษาเพื่อการแปลทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาของฉบับแปล
2. ความรู้เกี่ยวกับการการให้ข้อชี้แนะด้านบริบทที่ถูกต้อง สอดคล้อง เหมาะสม เช่น ทางวัฒนธรรม สังคม การเมือง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานแปล
3. ความรู้เกี่ยวกับสาระความรู้ เทคนิค วิธีการแปลที่ถูกต้อง เหมาะสม แก่ผู้ทำงานแปล
4. ความรู้เกี่ยวกับข้อบกพร่องของการแปล และข้อควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับงานแปลอย่างเป็นกลาง ถูกต้อง เหมาะสม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมินและควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ต้นฉบับแปลทั้งฉบับ
2. ผลงานแปลที่ผ่านมาแล้ว
3. การได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการบรรยาย สอน สาธิต อบรม เพื่อให้มีความรู้ด้านงานแปล
4. ความสามารถในการใช้และหลักภาษาทั้งต้นฉบับและฉบับแปล
5. ความสามารถในการตรวจหา แก้ไข ให้ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาษาเพื่อการแปลของงานต้นฉบับแปล
6. ความสามารถในการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านงานแปล

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. แฟ้มสะสมผลงาน ได้แก่ ใบผ่านงาน ประกาศนียบัตร วุฒิบัตร และเอกสารผลงานต่างๆ
2. ใบบันทึกการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดทำต้นฉบับงานเขียน อุปกรณ์สำหรับการผลิตต้นฉบับ ประเภทงานเขียน งบประมาณในการผลิตต้นฉบับ การติดต่อดัดหมาย

และการนำเสนอแผนการดำเนินงาน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

หลักฐานที่ต้องการเพื่อแสดงถึงสมรรถนะในส่วนนี้ ต้องมีความสำคัญและตอบสนองตามข้อกำหนดของสมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติ โดยต้องแสดงถึง

1. ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง
2. กระบวนการในการทำงานและข้อกำหนดต่าง ๆ
3. ขอบเขตด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ง) วิธีการประเมิน

1. การทดสอบความรู้ภาคทฤษฎี ใช้แบบสัมภาษณ์
2. การทดสอบภาคปฏิบัติ ใช้แฟ้มสะสมผลงาน ผลงานที่ได้จัดทำ เอกสารประกอบการทำงาน และแบบสังเกตการปฏิบัติงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

ไม่มี

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

การวิพากษ์งานแปลของนักแปลระดับ 6 หมายถึง

1. การให้ความรู้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เทคนิค วิธีการทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบรรณาธิการงานแปลทั้งของตนเองและของผู้อื่น ตามประสบการณ์ของการทำงานแปลที่หลากหลายประเภทและระยะเวลาในการทำงานแปล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการอาชีพของการทำงานแปล
2. การถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการแปลงานในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ เช่น เทคนิควิธีการแปลงานประเภทต่าง ๆ วิธีการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ วิธีการพัฒนาความรู้เพื่อการทำงานแปล การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนางานแปล

ข้อเสนอแนะในการจัดการอบรมภาคความรู้หรือภาคปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการทำงานในวิชาชีพการแปล การเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานแปล การให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงยกระดับมาตรฐานอาชีพการทำงานแปล เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เครื่องมือและเกณฑ์ในการประเมิน ให้อำนาจผู้ประเมินซึ่งประกอบด้วย

- 1) แบบสัมภาษณ์
- 2) แฟ้มสะสมผลงาน ผลงานที่ได้จัดทำ และเอกสารประกอบการทำงาน
- 3) แบบประเมินการสังเกตการปฏิบัติงาน